УСТАНОВА “БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ АРХІЎ-МУЗЕЙ ЛІТАРАТУРЫ І МАСТАЦТВА”

ЖЫНОВІЧ (ЖЫДОВІЧ) ІОСІФ ІОСІФАВІЧ

ЦЫМБАЛІСТ, ДЫРЫЖОР, КАМПАЗІТАР, ПЕДАГОГ,

НАРОДНЫ АРТЫСТ СССР

01 (14) ТРАЎНЯ 1907 Г. – 13 СТУДЗЕНЯ 1974 Г.

ФОНД № 180

ВОПІС № 1

1931–2011, коп. за 1926–1956 гг.

МІНСК 2025

ЗМЕСТ

да воп. № 1 **ф. 180**

№№	Назва раздзелаў	№ спраў	№ стар. воп.
	ПРАДМОВА		
1.	ДАКУМЕНТЫ І.І. ЖЫНОВІЧА	1-19	1-3
1.1.	ДЫСЕРТАЦЫЯ, НАВУКОВАЯ ПРАЦА І ІНШ. І.І. ЖЫНОВІЧА	1-6	1
1.2.	АСАБІСТЫЯ І ТВОРЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ І.І. ЖЫНОВІЧА	7-9	1-2
1.3.	ДАКУМЕНТЫ ПРА І СА ЗГАДКАЙ І.І. ЖЫНОВІЧА	10-13	2
1.4.	ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ І.І. ЖЫНОВІЧА	14-19	2-3
2.	ДАКУМЕНТЫ З.М. НАСЦЁНКІ - МУЗЫКАЗНАЎЦЫ, ВУЧАНІЦЫ І.І. ЖЫНОВІЧА	20-29	3-4
2.1.	БІЯГРАФІЧНЫЯ ЗВЕСТКІ ПРА З.М. НАСЦЁНКУ, КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ ДА ЯЕ І ІНШ.	20-25	3-4
2.2.	ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ З.М. НАСЦЁНКІ	26-29	4

Прадмова

Жыновіч (Жыдовіч) Іосіф Іосіфавіч нарадзіўся [1 (14) траўня 1907 г. у вёсцы Арэшкавічы Пухавіцкай воласці Ігуменскага павету] (цяпер – Пухавіцкі раён Мінскай вобласці). У 1922 г. пачаў прафесійную дзейнасць салістам-цымбалістам БДТ-1 (цяпер – Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы). У 1923 г. разам з тэатрам гастраляваў у Маскве. Далучыўся да беларускага хору пад кіраўніцтвам хормайстра У.В. Тэраўскага. Выпусціў сваю першую кружэлку. У 1926 г. вучыўся ў музычнай школе (у т.л. у М.Ф. Мацісона). Адначасна здымаўся ў першым беларускім фільме "Лясная быль". У 1928 г. разам з С.М. Навіцкім выступаў на сцэне Вялікага тэатра СССР у канцэрце, прысвечаным дэлегатам IV Усесаюзнага з'езда Саветаў. У 1927–1930/31[1] гг. вучыўся на юрыдычным факультэце БДУ. У 1928 г. паступіў у Мінскі музычны тэхнікум (цяпер – Мінскі дзяржаўны музычны каледж імя М.І. Глінкі), пазней – у Беларускую дзяржаўную кансерваторыю (цяпер – Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі). У гэты час выступаў сольна і ў дуэце з цымбалістам Х.Ё. Шмелькіным. У 1930 г. годзе разам заснаваў Дзяржаўны ансамбль беларускіх народных інструментаў, які ў 1937 г. ператварыўся ў Дзяржаўны народны аркестр БССР. Падчас Вялікай Айчыннай разам з аркестрам быў эвакуіраваны і накіраваны ў Казахскую дзяржаўную філармонію (цяпер – Казахская дзяржаўная акадэмічная філармонія імя Жамбыла). У 1944 г. вярнуўся ў БССР. Ад 1946 г. быў мастацкім кіраўніком і галоўным дырыжорам Дзяржаўнага народнага аркестра БССР. У 1947 г. І.І. Жыновіч стварае Школу ігры на беларускіх цымбалах: па яго ініцыятыве адкрываюцца класы цымбалаў у музычных школах і вучылішчах, ствараюцца гурткі цымбалістаў у калектывах мастацкай самадзейнасці. Адначасова ён выдае брашуру "Беларускі дзяржаўны народны аркестр", гісторыка-этнаграфічную працу "Беларускія цымбалы" і праграму ігры на цымбалах для музычных школ. Ад 1949 г. ён з'яўляецца загадчыкам кафедры народных інструментаў Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі (цяпер – Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі). У 1952 г. І.І. Жыновіч працуе над напісаннем дысертацыі "Гісторыя развіцця народных цымбал у Беларусі".

У лютым 1955 г. І.І. Жыновічу прысвоена званне "Народны артыст БССР". Ён быў ўзнагароджаны ордэнам "Знак Пашаны". Аркестр пад кіраўніцтвам І.І. Жыновіча з'яўляўся лаурэатам Усесаюзных фестываляў і конкурсаў у 1957, 1960, 1963, 1967 і 1977 гг.

Памёр Іосіф Іосіфавіч Жыновіч 13 студзеня 1974 г. Пахаваны на Усходніх могілках г. Мінска.

Дакументы Іосіфа Іосіфавіча Жыновіча паступілі ў БДАМЛМ у два этапы. Першае паступленне было ў 1972 г. ад яго самога, другое – у 2012 г. ад

---

[1] Існуе разыходжанне ў датах заканчэння І.І. Жыновічам БДУ: у манаграфіі З.М. Насценкі "Іосіф Жыновіч (старонкі жыцця)" (Мінск: "Беларусь", 1969, С. 25) падаецца 1930 г., у артыкуле "Жыновіч (Жыдовіч) Іосіф Іосіфавіч" ("Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва: у 5-і тамах". Т.2. / Пад. рэд. І.П. Шамякіна і інш. – Мн.: БелСЭ, 1985, С. 462) – 1931 г.

Зоі Мікітаўны Насцёнкі – яго вучаніцы, музыказнаўцы. У выніку навукова-тэхнічнай апрацоўкі быў складзены вопіс № 1 у колькасці 29 спраў (160 дак.) за 1931–2011, коп. за 1926–1956 гг.

Вопіс складаецца з 2 раздзелаў.

Першы раздзел “Дакументы І.І. Жыновіча” ўключае 4 падраздзелы.

Першы падраздзел “Дысертацыя, навуковая праца і інш. І.І. Жыновіча” прадстаўлены навуковымі працамі, партытурай беларускай народнай песні “Перапёлачка” і нш., сфарміраванымі па тэматычна-храналагічным прынцыпе за 1952 – [да 1974] гг.

У другі падраздзел “Асабістыя і творчыя дакументы І.І. Жыновіча” ўвайшлі афішы выступаў і гастроляў Дзяржаўнага народнага аркестра БССР пад яго кіраўніцтвам, падзякі і ўзнагароды за працу і за ўдзел ў юбілейных канцэртах і конкурсах І.І. Жыновічу і інш. Справы сістэматызаваны па тэматычна-храналагічным прынцыпе за 1931–1973 гг.

Трэці падраздзел “Дакументы пра і са згадкай І.І. Жыновіча” складаецца з манаграфіі З.М. Насцёнкі “Іосіф Жыновіч (старонкі жыцця)”, артыкулаў пра І.І. Жыновіча і інш. Справы сістэматызаваны па намінальна-храналагічным прынцыпе за 1955–2006 гг.

Чацвёрты падраздзел змяшчае фота І.І.Жыновіча, эскізы народных касцюмаў І.І. Пешкура для аркестра І.І. Жыновіча і інш. Справы сістэматызаваны па відах дакументаў, унтуры відаў – па храналогіі за 1957–1996, коп. за 1926 – [да 1974] гг.

Другі раздзел “Дакументы З.М.Насцёнкі – мовазнаўцы, вучаніцы І.І. Жыновіча” складаецца з двух падраздзелаў.

Першы падраздзел уключае ў сябе артыкул З.М. Насцёнкі пра цымбалы і цымбалістаў, біяграфічныя звесткі пра яе і яе сям’ю і інш. Справы сістэматызаваны па намінальна-храналагічным прынцыпе за 1960–[2005–2006] гг.

Другі падраздзел змяшчае фотаздымкі З.М. Насцёнкі і інш. Справы сістэматазаваны па намінальна-храналагічным прынцыпе за [да 1943]–1974 гг.

Прадмову склала
вядучы архівіст В.І.Мазалеўская
24.02.2025

Установа "Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва"

ЗАЦВЕРДЖАНА
Пратакол ЭМК БДАМЛМ
№ 5
ад 18.03.2025

ФОНД № 180
ВОПІС № 1
1931-2011, коп. за 1926-1956

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	1. ДАКУМЕНТЫ І.І. ЖЫНОВІЧА				
	1.1. ДЫСЕРТАЦЫЯ, НАВУКОВАЯ ПРАЦА І ІНШ. І.І. ЖЫНОВІЧА				
1	І.І. Жыновіч. "История развития народных цимбал в Белоруссии". Дысертацыя. Машынапіс у пераплёце з фотаздымкамі цымбалістаў і інш.	1952	202	1	
2	Малюнкі цымбалаў з найменнямі частак і размяшчэннем гукаў да дысертацыі І.І. Жыновіча "История развития народных цимбал в Белоруссии". Рэпрадукцыі	[да 1952 г.]	4	1	
	***				
3	І.І. Жыновіч. "Дзяржаўны беларускі народны аркестр і музыкальныя інструменты беларускага народу". Артыкул. Чарнавы аўтограф, машынапіс з аўтарскай праўкай	[да 1958 г.]	19	2	
	***				
4	І.І. Жыновіч. "Школа для цимбал". Навуковая праца. Машынапіс з аўтарскімі праўкамі з партытурай, фотаздымкамі, малюнкамі і інш.	[да 1974 г.]	147	1	
	***				
5	І.І. Жыновіч. Партытура беларускай народнай песні "Перепёлочка" ў апрацоўцы аўтара. Нотны рукапіс	[да 1974 г.]	4	1	
	***				
6	Творчая аўтабіяграфія І.І. Жыновіча. Машынапіс з аўтарскай праўкай	1960	3	1	
	1.2. АСАБІСТЫЯ І ТВОРЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ І.І. ЖЫНОВІЧА				
7	Афішы выступаў і гастроляў Дзяржаўнага народнага аркестра БССР пад кіраўніцтвам	1931-1970	5	5	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	І.І. Жыновіча				
8	Праграмы канцэртаў Дзяржаўнага народнага аркестра БССР пад кіраўніцтвам І.І. Жыновіча, візітоўка І.І. Жыновіча	1960-1968	26	11	
9	Ганаровая грамата Міністэрства культуры БССР і БРК прафсаюза работнікаў культуры І.І. Жыновічу за шматгадовую плённую працу і ў сувязі з 40-годдзем Дзяржаўнага народнага аркестра БССР. Падзяка дырэкцыі, партбюро і мясцовага камітэта Беларускай дзяржаўнай філармоніі І.І. Жыновічу за ўдзел у юбілейных канцэртах і конкурсах, дасягненне творчых поспехаў і інш.	1970-1973	7	4	
	1.3. ДАКУМЕНТЫ ПРА І СА ЗГАДКАЙ І.І. ЖЫНОВІЧА				
10	З.М. Насцёнка "Іосіф Жыновіч (старонкі жыцця)". Манаграфія і водгукі на яе. Друкаванае выданне з праўкамі і паметамі аўтара, машынапіс, выразкі з газет. На фарзацы аўтографы з пажаданнямі ад Г.І. Жыновіч, К.Д. Цесакова, Д.Б. Смольскага і інш. З.М. Насцёнцы, надпісаныя ў [1969-2007 гг.].	1969-1970	52	5	
11	З.М. Насцёнка "Цымбаліст Іосіф Жыновіч (наш настаўнік, мэтр, яго словамі)". Машынапіс з аўтарскай праўкай і ўклейкай	2006	176	1	
12	Газетныя артыкулы пра І.І. Жыновіча, Дзяржаўны народны аркестр БССР і інш. "Нар.арт. БССР, праф. Жыновіч І.І.". Чарнавы аўтограф і машынапіс з праўкамі	1955-1969	47	44	
	***				
13	Водгукі М.Л. Старакадомскага, Я.К. Цікоцкага, Г.І. Цітовіча на дысертацыю І.І. Жыновіча. Машынапіс	1952	7	3	
	1.4. ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ І.І. ЖЫНОВІЧА				
14	Фотаздымкі І.І. Жыновіча, індывідуальныя. Арыгіналы і копіі	[да 1974 г.], коп. за 1939	7	6	
15	Фотаздымкі І.І. Жыновіча ў групах з Н.К. Бараноўскай, В.Н. Барсавым, С.М. Навіцкім, З.М. Насцёнкай, В.А. Самсонавым, А.І. Хачатуранам, М.М. Чуркіным, Х.Ё. Шмелькіным. Некаторыя - з наклеенымі анатацыямі	1960 - [да 1974 г.], коп. за 1926, 1946-1956	28	22	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
16	Фотаздымак І.І. Жыновіча ў калгасе Мсціслаўскага раёна	1967	1	1	
17	Фотаздымкі ансамбля пры аркестры І.І. Жыновіча, самога аркестра, В. Бурковай В.А. Бурковіча, Т.М. Ніжнікавай, А.П. Огніўцава, К.Б. Федаровіча, Х.Ё. Шмелькіна, В.М. Чарнабаева і інш. Некаторыя - з наклеенымі анатацыямі. Фотаздымак дома, дзе жыў І.І. Жыновіч	1957, 1960, 1964 - [ад 1974 г.]	18	17	
18	І.І. Пешкур. Малюнкі эскізаў народных касцюмаў для аркестра І.І. Жыновіча. Папера, аловак, акварэль, гуаш	[1960 - пач.1980 гг.]	3	3	
	***				
19	Дакументы аб ушанаванні памяці І.І. Жыновіча. Пастанаўленне Савета Міністраў аб прысваенні Дзяржаўнаму народнаму аркестру БССР імя І.І. Жыновіча і ўсталяванні мемарыяльнай дошкі на доме, дзе ён жыў. Выразка з газеты. Запрашэнне Беларускай дзяржаўнай філармоніі на канцэрт, прысвечаны памяці І.І. Жыновіча, і інш.	1974-1996	4	4	
	2. ДАКУМЕНТЫ З.М. НАСЦЁНКІ - МУЗЫКАЗНАЎЦЫ, ВУЧАНІЦЫ І.І. ЖЫНОВІЧА				
	2.1. АРТЫКУЛ З.М. НАСЦЁНКІ, БІЯГРАФІЧНЫЯ ЗВЕСТКІ ПРА З.М. НАСЦЁНКУ, КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ ДА ЯЕ І ІНШ.				
20	З.М. Насцёнка. Артыкул пра цымбалы і цымбалістаў. Чарнавы накід. Машынапіс	[2005-2006]	12	1	
21	Біяграфічныя звесткі пра З.М. Насцёнку і яе бацькоў за 1901-2011 гг. Старонкі з успамінамі і дзеннікавымі запісамі З.М. Насцёнкі. Фрагменты. Машынапіс, аўтограф		19	4	
	***				
22	Паштоўка і тэлеграма неўстаноўленых асоб да З.М.Насцёнкі	1976, 1986	2	2	
23	Падзяка ад Савецкага камітэта VI Сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў З.М. Насцёнцы за актыўны ўдзел у мерапрыемстве	1960	1	1	

№№ п/п	Загалоўкі справў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	***				
24	Часовы пропуск З.М. Насцёнкі ў чытальную залю Цэнтральнага дзяржаўнага гістарычнага архіва БССР. Чытальніцкі білет Цэнтральнай навуковай бібліятэкі Акадэміі Навук БССР на імя З.М. Насцёнкі	1982,1988	3	2	
	***				
25	А. Бутэвіч "Мірскі замак". Праспект. Друкаванае выданне з пазнакамі З.М.Насцёнкі ад 02.08.2004		8	1	
	2.2. ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ З.М. НАСЦЁНКІ				
26	Фотаздымкі З.М. Насцёнкі, індывідуальныя	1947-1974	9	9	
27	Фотаздымкі З.М. Насцёнкі ў групах з Г.Г. Барташэвічам, І.І. Барташэвіч, С.А. Бурт і інш.	1952-1962	4	4	
28	Фотаздымкі Уладзіміра (брата З.М. Насцёнкі) і [знаёмай] Рыты	[да 1943 г.], 1952	2	2	
29	Фотарэпрадукцыя з выявай жанчыны за цымбаламі з надпісам: "З архіва З.М.Насцёнкі.17.III.2008"		1	1	

У дадзены вопіс унесена 29 (дваццаць дзевяць)
спраў з № 1 па № 29 , 160 дакументаў.

Вопіс склала і апрацоўку
фонду зрабіла
вяд. архівіст __________ В.І. Мазалеўская
20.02.2025

Дакументы прынялі:

заг. аддзела забеспячэння
захаванасці дакументаў __________ В.І. Бярэйшык

"_____"____________20____ г.